

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнського круглого столу на тему:

**«ОКРЕМІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»**

05 листопада 2024 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2024

ЗМІСТ

Ковальчук І.В. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	5
Сімакова С.І. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ. ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС, ТА МЕТОДИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	7
Бровко Н.І. ГАРАНТІЇ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ ЯК УМОВА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ПРОЯВАМ.....	9
Андрущенко М.К. ПОНЯТТЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА УЧАСТЬ ГРОМАДЯН У ЗАПОБІГАННІ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ.....	12
Малишко І.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	14
Аргат Я.П. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РОЗКРАДАННЯ КОШТІВ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ	17
Тимощук О.Г. НОТАРІАЛЬНА ТАЄМНИЦЯ, ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ВІД КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	19
Звонарьов О.Ю. ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	22
Клочко В.М. ДЕМОКРАТИЧНІ ТА АВТОРИТАРНІ ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	24
Самойлович А.А. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	26
Терещук М.М. ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ	29
Макарчук В.В. МІЖНАРОДНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	32
Обіюх Н.М. ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ.....	34

УДК 341

МАКАРЧУК В.В., д.ю.н., доцент

*Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна*

МІЖНАРОДНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

В тезах розглядаються деякі міжнародні нормативно-правові акти у сфері протидії корупції. Проаналізовано Конвенцію ООН проти корупції як єдиний універсальний юридично обов'язковий інструмент для боротьби з корупцією.

Ключові слова: корупція, запобігання корупції, конвенція, ратифікація.

Більшість країн світу визнають, що корупція є глобальною проблемою. Відтоді регіональні та глобальні міжурядові організації активно працюють у сфері запобігання корупції. Результатом цієї діяльності стало прийняття комплексного комплексу міжнародних обов'язкових і рекомендаційних актів, розроблених Організацією Об'єднаних Націй, Радою Європи, Організацією економічного співробітництва та розвитку, Європейським Союзом тощо.

Першими міжнародними актами у сфері протидії корупції, які підписала та ратифікувала Україна, були Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікована 27 січня 1999 р.) [1] та Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікована 4 листопада 1999 р.) [2]. Це документи локального характеру, тому вони застосовуються лише в певних країнах.

Значним міжнародним досягненням у сфері протидії корупції стало ухвалення Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй Конвенції ООН проти корупції (ратифікована 18 жовтня 2006 р.) [3].

Сьогодні це єдиний універсальний юридично обов'язковий інструмент для боротьби з корупцією. Країни підписанти здійснюють заходи, рекомендовані документом для подолання корупції.

Основні заходи щодо запобігання корупції включають:

- 1) Формування скоординованої політики, а саме — встановлення й заохочення ефективних практик для запобігання і протидії корупції, які періодично переглядаються.
- 2) Створення органу або органів із запобігання корупції, які формують та імплементують таку політику.
- 3) Формування доброчесної публічної служби — це включає прозорі конкурси, достатнє фінансове забезпечення, фокусування на таких критеріях, як бездоганність роботи, справедливість і здібності.
- 4) Етичні стандарти поведінки на державній службі, а саме — заохочення непідкупності, чесності та відповідальності серед держслужбовців, створення визначених стандартів поведінки.

- 5) Прозорі державні закупівлі й управління фінансами, а це — публічне поширення інформації про закупівельні процедури, зрозумілі та прозорі критерії участі та відбору, ефективні механізми контролю.
- 6) Державну звітність, що дозволяє суспільству отримувати інформацію про механізм прийняття рішень у державі, спрощення адміністративних процедур, публікацію інформації про корупційні ризики в держсекторі.
- 7) Незалежність судових органів та органів прокуратури, що передбачає забезпечення незалежності, зміцнення чесності та непідкупності, запобігання корупції в середині органів.
- 8) Добročесність приватного сектору, що виражається в співпраці бізнесу та правоохоронних органів, розробці стандартів добročесності для бізнесу, запобіганні конфлікту інтересів у випадку колишніх держслужбовців, які приходять у бізнес.
- 9) Участь суспільства, а саме — посилення прозорості та залучення громадян у процес прийняття рішень, доступ до інформації, формування атмосфери несприйняття корупції, повага, заохочення та захист свободи пошуку й поширення інформації про корупцію.
- 10) Запобігання відмиванню коштів — регулювання та моніторинг банків та небанківських фінансових установ, щоб запобігти відмиванню коштів у всіх формах [4].

Конвенція ООН проти корупції (відкрита до підписання з 2003 р.) закликає країни приймати заходи для боротьби з корупцією в усіх її проявах, включаючи профілактику, розслідування та покарання.

Отже, міжнародні нормативно-правові акти в цій сфері мають єдину мету - встановити загальні стандарти боротьби проти корупції на національному рівні через її криміналізацію та впровадження заходів для запобігання корупції. Запорукою успішного виконання завдання зі зменшення корупції є забезпечення відповідних знань представників національних інституцій щодо антикорупційного законодавства.

Список використаних джерел

- 1) Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) : Конвенція Ради Європи від 27.01.1999 № ETS173 : станом на 18 жовт. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text (дата звернення: 30.01.2025).
- 2) Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією : Конвенція Ради Європи від 04.11.1999 : станом на 16 берез. 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text (дата звернення: 30.01.2025).
- 3) Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 31.10.2003 : станом на 18 жовт. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 30.01.2025).

4) Міжнародне антикорупційне законодавство та Конвенція ООН проти корупції: до чого тут Україна? *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/mizhnarodne-antykorrupsiijne-zakonodavstvo-ta-konventsija-oon-proty-korrupsiyi-do-chogo-tut-ukrayina/> (дата звернення: 30.01.2025).

УДК 349.6

ОБІЮХ Н.М., к.ю.н, доцент

*Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна*

ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ

В публікації розглянуто питання корупції в екологічній сфері, основні ознаки цього явища та окремі механізми запобігання корупції в сфері надрокористування та лісовій галузі.

Ключові слова: антикорупційна політика, екологічні дозволи, екологічний контроль.

За даними 2024 року визначено основні сфери корупції. Першою найбільш вираженою в корупції є митниця. Друге місце за поширеністю корупції займають постачальники послуг з газо-, електро-, водопостачання. Третє місце – правоохоронні органи, будівництво та земельні відносини [1].

В Україні питання корупції пов'язані з отриманням неправомірної вигоди, зловживанням службовим становищем та протиправним використанням службових повноважень посадовою особою. Це основні ознаки корупції, які призводять до вчинення кримінальних правопорушень, передбачених Законом України «Про запобігання корупції».

На даний час корупція перестала бути звичайним явищем. В сучасних умовах корупція постає як синергія бізнесу та політичних структур, де кожна сторона отримує свої вигоди. Це впливає з теорії колективної дії. Дана теорія виходить за межі традиційних відносин «принципала-агента» і робить наголос на важливості таких чинників, як довіра і сприйняття людьми поведінки інших. Коли корупція стає соціальною нормою, кожен починає сприймати її як просто один із засобів досягнення результату [2, с. 15].

Корупція в екологічній сфері набуває багатьох різних форм, зокрема, хабарництва, незаконного привласнення природних ресурсів як об'єктів державної власності, зловживання службовим становищем. Головним чином корупція проявляється у сфері отримання екологічних дозволів, таких як дозволи на викиди, дозволи на використання окремих видів природних ресурсів (лісових, водних, корисних копалин тощо), при видачі документів з оцінки впливу на довкілля.